

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám. Hirdetések árszabás szerinti vételnek fel.

I. évfolyam, 90. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szombat, szeptember 14.

A VÁROSOK.

A városok fejlesztése, amelyről már annyi sok szó esett, úgy látszik mégis belekerül az aktuális kérdések sorába. Némethy Károly államtitkár, aki a belügyminiszteriumban a városok ügyével foglalkozik, a legutóbbi napokban egy újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A városok fejlesztéséről szóló törvény már szentesítve van és most áll végrehajtás alatt. Ez a törvény határozottan utasítja a kormányt, hogy két év alatt be kell nyújtania a városok szervezeti, közigazgatási, háztartási, valamint a városi rendőrség országos szervezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Ez a nyilatkozat egy kissé korrigálja azt az érthetetlen eljárást, hogy a kormány a városfejlesztés címe alatt most egy olyan törvényjavaslatot fogadtatott el a képviselőházzal, amelynek hosszu ideig semmi gyakorlati haszna nem lesz. A városok fejlesztéséről szóló törvényjavaslat ugyanis semmi konkrétumot nem állapít meg, csak további felhatalmazást ad, illetve kötelezettséget ró a kormányra, hogy az igazi városfejlesztési törvényt két év alatt nyújtsa be. Sok ilyen törvényről tudunk, amelyek további utasításokat adnak és majdnem mindegyik utasítás és kötelezettség még ma is teljesítetlen. Ettől féltünk a városfejlesztési törvény utasításainál is. És nem politikai szempontból féltünk, nem azért, mert a kormányban bizunk vagy nem bizunk, hanem egyszerűen ismerve a mai törvényalkotás lassúságát.

Ha Némethy Károly nyilatkozata tényleg autentikus, mint ahogy az, akkor ez kissé megnyugtathatja azokat, akik a magyar városok érdekeit szívükön viselik. Némethy Károly nyilatkozata ismétli azt, amit a törvény paragrafusokba öntve mond és ez az ismétlés bizonyítja azt, hogy komolyan foglalkoznak a dologgal.

De erre a komoly foglalkozásra tényleg szükség is van. A magyar városok az osztrák a magyar közéletnek és gazdasági működésnek. Akárhány városunk azért nem tud fejlődni, mert sehonnán nem kap támogatást. A mi városaink nem hasonlíthatók az amerikai városokhoz, amelyek magukban olyanok, mint egy egy állam, hatalmas anyagi erővel és erkölcsi tekintéllyel. A magyar városok vezetőinek az anyagi bajok és a tekintélyhiány között kell lavíroznok és ez nem előny a városok fejlesztésére. Kérjük tehát a városfejlesztési törvényt, de lehetőleg még két év előtt.

A cél: kimondhatatlan gazság.

Írta: dr. Kalmár Antal.

A szövetkezett ellenzék intező-bizottsága harcot, kérelhetetlen harcot mondott ki a kormány ellen. — Személyi tekintetekben követeli Tisza és Lukács fejét, tárgyi tekintetekben pedig a juniusi parlament. gazságok közjogi reparációját, a sajtó- és gyűlékezési jog rendezését és végül a demokratikus választói jognak legalább abban a mértékben való kiterjesztését, amint azt a szövetkezett ellenzék megállapította és Kossuth Ferenc az országgyűlésen előterjesztette.

Tehát harc és harc a kormány ellen. Amde a szövetkezett ellenzék határozata nyitott ajtót tör be, mert hiszen a kormány is harcot akar. A kormány ugyanis akképpen gondolkodik, hogy minek megkötöni a békét, — plane a fejlődéssel — mikor a Bécs által követelt dolgok, azt ugyanis föl fogják fordítani. Sőt, egyelőre nem is szabad Tiszát és Lukácsot mások által helyettesíteni, mert amiket Bécs követel: azokat csakis Lukács és Tisza vihetik keresztül a magyar országgyűlésen — természetesen szuronyokkal. Mert szuronyokkal törvényeket csinálni — Tiszán és Lukácson kívül — senki más nem vállalkoznék Magyarországon. Knuen például már csak elég granicsár volt, de még se vállalkozott.

Nos és mire kell még Tisza—Lukácsnak vállalkozni? Ezt példátlan szemérmelenséggel most üzenik meg Bécsből s ez a következőképp hangzik: Bécsben nem fogják az ellenzéknek azt a követelését teljesíteni, amely a Lukács-kabinet elbocsátására vonatkozik. Az irányadó körök ugyanis Magyarország jelenlegi helyzetét a monarchia közös érdekei szempontjából itélik meg, különös tekintettel az osztrák-magyar kereskedelmi szerződésnek 1917-ben és a nemzetközi szerződésnek 1915-ben szükségessé váló megújítására.

Ezért elengedhetetlennek tekintik, hogy ezen fontos állam szükségleteket egy olyan parlament intézze el, amely a közös vámterület és a nemzetközi kereskedelmi szerződések sima megújítására előre biztosítékot nyújt. Az ellenzék által követelt radikális választójog bizonytalan parlamenti viszonyokat teremtené és ezért a választójogot még ebben az évben

a munkapárt által kontemplált keretek között kell megalkotni és ha éppen szükséges: ugyanoly módon kell keresztül vinni, mint ahogy a véderő-reformot megalkották, hogy azután már a jövő évben meg lehessen ejteni az új választójog alapján az új választásokat. Az új magyar országgyűlésnek volna tehát a feladata a közös vámterületet tiz esztendőre megcsinálni.

Hihetetlen perfid, sőt gazságos — de éktelenül világos beszéd ez. Tiszának retognád irányzatu választójogot kell csinálni, ha kell szuronyokkal is, hogy a mai osztrákparlament ki ne cserélődjék. A kutyának csak meg kell maradni — csak a nyaktravalót akarják Tisza—Lukácsék kicserélni.

Miért? Mert csakis az osztrákparlament biztosítja Ausztria számára további tiz esztendőre a közös vámterületet. Emiatt a legfőbb dinasztikus cél miatt béke itt addig nem lehet, amíg a birodalom számára a közös vámterület biztosítva nem lesz. Csontjainkban van még egy kis velő, ereinkben csörgedez még egy csöppnyi vér: mindezt még ki kell Ausztriának szívni. Ezért magyarul mondván, Tisza és Lukács füttyöl a szövetkezett ellenzék határozatára. Nekik kell a harc, mert a szurony az ő kezükben van. Az ellenzék pedig mikor jön már észre, hogy sippal és füttyülővel a szuronyokat nem lehet legyőzni? Mikor visz. már át a harcot más térére, ahol le lehetne győzni, de ahova ember kell a gátra?

Szülő és gyermek.

Káplány Géza «Szülő és gyermek» című folyóiratot indít Budapesten. Munkánk ét héten jelen meg az újság, amely tulajdonképpen a «szülők iskolája» akar lenni, mert az, amit az iskola mulaszt el a gyermek életében, az még később pótolható, de amit a szülő hagy el, az elveszett örökre.

Most szeptemberben, amikor a nevelés problémája szinte aktuális, ez

a gondolat kikívánczik a szülőkészből. Modern társadalmi és életviszonyainknak egész teljességükben kellett kibontakozniok összes hibáival, gyarlóságával, meg kellett hogy mutassa fátongó örvényeit, sikamlós, lejtős utjait, összes defektuozításait, — hogy megértsük végre mai gyermeknevelésünk e végzetes egyoldalúságát.

A tudás az ember életében — a napi életben ki ne tapasztalná? — éppen nem jelenthet mindent. Sokkal inkább a morális és karaktertulajdonságok azok, amelyek egy élet sikerét biztosítják. Az ember igazi értéke csak nagyon kevésé számítható attól, hogy milyen a tudása s hány a diplomája, de nagyon sokat attól, hogy milyen az ő jelleme, vagyis: életrevalósága, megfigyelőképessége, itélőtehetsége és akaratereje.

Ami tehát modern nevelési rendszerünk karakterisztikumát kellene, hogy tegye, ez: az egész ember harmonikus nevelése.

De vajjon nevel-e nálunk az iskola embereket? Éppenséggel nem. Az iskola jó tanulókat gyárt, az iskola alapvető tudományokat tanít, ugde az iskola nem nevel. A nevelés a szülőre marad, de a huszadik század finomgondolkodású szülője épp úgy nem tud nevelni, mint az előbbi korok általunk lenézett együgyű embere. Évszázadok óta állapítják meg pedagógusok, hogy a gyermeknevelés mennyire elhanyagolt, a szülő nem ért hozzá, tudatlanság jellemzi őt cselekedeteiben, akit inkább csak a pillanat szeszélye, a babona s legfőkébb átszórmatatott szokások és hiedelmek irányítanak.

«Nem rettenetes dolog-e, — mondja Spencer — hogy az új nemzedék sorsa egyenesen az ostoba szokás, észtön vagy kedvtelés által szült eshetőségekre legyen bízva? Vajjon az emberi ész és jellemfejlesztés oly könnyű dolog-e, hogy minden előkészület nélkül bárki is vállalkozhatik annak vezérletére?»

Meg kell tehát tanítani a szülőt gyermekét nevelni. Már pedig a gyermeknevelés művészet, amelyet nem lehet sebtében eltanulni. Holott meg kell tanulni és a gyermeket vissza kell jogaiba helyezni.

Sebestyén Károly a «Budapesti Hírlap» egyik legutóbbi számában éppen arról panaszkodik, hogy a gyermek iránt való szeretet szűnőben van. A szülő és a gyermek között egyre nagyobb a távolság, az emberek mind kevesebbet foglalkoznak gyermekeikkel. Iskola és nevelő: e kettő neveli a gyermeket. Minden ott van mellette, csak éppen a szeretet nincs sehol. Szeretet nélkül pedig egész ember sose alakul ki.

Jóirásu leány kiadóhivatalunkba felvételik. Könyvelésben jártas előnyben részesül.

Kegyes pumpolás.

Jótekonyság az iskolákban

A jótekonyság odáig, amíg az ember a zsebébe nyúl és ki mennyi pénzt kifizethet a keresményéből, odaadja egy munkaképtelen embertársának, — nagyon szép dolog. De az intézményes jótekonyság, a pumpoló jótekonyság, amely csak a visszaéléseket hízalja, legnagyobb fekélye a modern társadalomnak. Ez az intézményes, pompás emberbaráti címekekkel hivalkodó jótekonyság ráfeküdt az iskolákra is.

A közoktatási miniszter körlevelekben hívja fel évenként az ország valamennyi iskoláját, hogy gyűjtsön a vakoknak, a gyermekszanatóriumoknak, a mentőknek s a jó isten tudja hány hasonló szervezetnek. És ilyenkor szeptember elején, amikor a jámbor családapa megjelenik az iskolában s két-három gyermekéért már leszurta a horribilis tandíjat, a beiratási díjat, három koronát az ifjúsági könyvtárnak, három koronát a segélyegyesületnek, néhány korona kinézdulási alap járulékot, tintadíjat s még egy sereg rendkívüli és pótdíjat, akkor kezdődik a jótekonysági pumpolás.

Csak néhány fillért a vakoknak, csak néhány fillért a Zsófia-gyermekszanatóriumnak s még egy csomó miniszterileg approváljt jótekonysági intézménynek. Mi köze ennek a tanítás-hoz? Miért kell az amugy is hátramaradt közoktatást meggyomortítani ezzel a hamis alamizsnákkodással? — Miért nem gyűjtenek a vakoknak, a szanatórium egyesületeknek a bíróságoknál az elítelt bűnösöktől, vagy a pörnyertes felektől, miért nem gyűjtenek a börzén, a kártyaszobákban, a lóversenyeken? Miért éppen az iskolákban, miért a kultura és nevelés áldását drágítják meg ezzel az áldatlan adóval is, mikor már minden haladott országban ingyenes a közoktatás?

Ki beszél a tetőről?

A debreczeni szerencsétlenséghez.

A Budapesti Napló-ban olvassuk a következő figyelemreméltó dolgot a debreczeni mozi-katasztrófiáról:

Debreczen egyik mozgalmas helyén mozgósínházat építettek. Minden mozgósínháznak van teteje, ennek is csináltak tehát tetőt.

Igen ám, de a tetőt ki kellett próbálni. Az ugynevezett teherpróba alapján, ami abból állott, hogy négy-szögmeáterenként hétszázötven kilogrammot helyeztek a tetőre.

Vagy leszakad. Vagy nem szakad le. Ha nem szakad le, akkor erős a tető. Ha leszakad, akkor nem erős a tető. Debreczenben ezt így tudják.

Másutt is így tudják. És mitán meg van a valószínűsége annak, hogy nem elég erős a tető, minden élő lelket el szoktak távolítani.

Másutt is így csinálják, de Debreczen nincs másutt. Debreczenben úgy

csinálták, hogy hat munkást állítottak a tető alá. Hát ha leszakad a tető. Így legalább van teteje a dolognak. Ha katasztrófa, legyen katasztrófa. Mért mondják, hogy leszakad a tető? Mért ne mondják, hogy meghalt néhány munkás. Akkor senki se beszél a tetőről. Mintha le se szakadt volna a tető.

A tető azonban mégis leszakadt. Két munkás meghalt, négy megsebesült. Rendben van, mondják Debreczenben. Most legalább arról beszélnek az emberek, arról írják az újságok, hogy elpusztult egy-néhány munkás. Ki beszél arról, hogy leszakadt a tető, amikor az emberélet sokkal fontosabb?

Igen, igen, az emberélet, mint látnivaló, sokkal fontosabb Debreczenben a tetőnél. Bezzeg senki sem foghatja rá a debreczeni vállalkozóra, hogy úgy járt el, mint az anyóséba szerelmes vő, aki azzal küldte a szeretett öreg asszonyt egy rozoga hidra:

— Ha nem szakad le, jó, ha leszakad, úgy is jó.

Nem és százszor nem. Debreczenben, ha nem szakad le — nem jó. Csak ha leszakad, akkor jó. De beszél most a tetőről, mikor az emberélet jóval fontosabb.

Az élelmes hitelező

A paraszti észjárést jóval túlhaladó ravasz tervet eszelt ki a közeli mózesfalusi korcsmáros, hogy adósaitól a künnlevősegeit behajtsa.

Mois Mihálynak Mózesfaluban van egy kis korcsmája. A falubeliek szívesen keresték fel a korcsmáját, mert Mois örömmel hitelezett mindenkinék. Tudta, hogy a nép szegény, de azért szívesen jár a korcsmába. Ha nem is fizet rögtön, ha egy kicsit megszoitják, a párnáját is odaadja. És hitelezett derűre-borura.

A rossz pénzviszonyok és ez a buta gazdasági krízis azonban Mo's Mihályt is súlyosan érintette. Szorongatták az adóval, fizetési fölszólítást küldött a pénlinkereskedő és hogy fizethessen, ő is az adósait kezdte szorítani. Igen ám, de senki sem akart fizetni. Mois Mihály pedig gondolt egyet és hamisított dézésekkel maga elé citálta az adósait.

Itt aztán az ostoba népnek azt adta elő, hogy a főszolgabíró őt bizta meg azzal, hogy mondjon ítéletet és marasztalja el a saját magá javára az adósait. És így is történt. A nép, a tudatlan, ostoba nép pedig megijedt és fizetett úgy, a mint Mois Mihály ítélezett.

De végre is a dolog a csendőrség fülébe jutott, amely Mois Mihályt le tartóztatta. A lakosn tucatszámra tálltak kiállított idézéseket, amelyekben az adósait felszólítja, hogy büntetés terhe mellett jelentkezzenek nála.

Öngyilkosság a tanyán

A kisbéres felakasztotta magát.

Puskás Gáspár 17 esztendő kisbéres Számek József szovéti földesgazda tanyáján szolgált. A 17 esztendő legényke néhány hete szótlanul, szomorúan járt-kelt a tanyán. A többi cseléd ugratta a fiut, hogy tán elhagyta a szeretője, vagy talán éppen azért olyan kedvetlen, mert a leányok rá se néznek? Gáspár gyerek nem is válaszolt a gúnylódók-nak, végezte a munkát, de este félrehúzódott az istállóba és ott gubbasztott szótlanul.

A gazdája nem vette tréfának a cselédje szomorúságát, meg is kérdezte tőle: mi a baja? De ez csak annyit mondott, hogy nincsen őneké semmi baja.

Tegnap a többi cseléd kiment a földre dolgozni, a gazda bement a piacra, csak a kis béres, meg egy kanászgyerek maradtak otthon.

Dél felé jött haza a gazda a tanyára. A kanászgyereket találta az udvaron. Kereste a kis bérest, de az nem jött elő.

— Az istállóba gubbaszt tán — mondja a kanász. Odament mér jövegen, azóta se láttam.

Számek József bement az istállóba, ott meg is találta a bérest, de holtan. Az istálló gerendájára felakasztotta magát.

Itt az ősz!

(Budapesti levél.) Megjött az ősz és megjött a fény és pompa Budapest utcáira. Akik itthon voltak egész nyáron, azok most meglepetve konstatálják, hogy milyen európai nagyváros ez a Budapest.

Az utcákon egymást érik az autók és az elegáns magánfogatok, a standokon alig állanak fiakkerek, mindenki kocsiházik, a kávéházak telve vannak, az utcák villanyfényben usznak és olyan tömeg járkel az utcákon, hogy a berlini Friedrich-strasse megirigyelhetne bennünket érte.

Ilyenkor látni csak, hogy Budapest mennyire fejlődött. A mostani szezonban a fővárosban egész csomó új vállalat van és épül, olyanok, amelyek mind közelebb hozzák Budapestet az európai, világvárosi mérethez.

De érdekes megfigyelni, hogy milyen más azért a pesti intézmények típusa és természete, mint a külföldiek. Itt van például a bar. Megnyílt Budapesten az első bar, de nem olyan, mint külföldön. Nem egy pohár likőrré, vagy konyakra térnek be az emberek, nincs nyitva nappal, hanem egy új éjszakai mulatóhely. Csak az a különbség, hogy nem rendes székeken ülnek az emberek, hanem magas barszékeken. Ami meg is felel Budapestnek, ahol mindenki minél magasabb székre akar ülni, hogyha esik, legalább nagyot eshessen.

Azután megnyílt egy mozi étteremmel. Külföldön is van ilyen és most már Pest is utánozza. De mi történik? A mozi helyérai drágák, az étterem ellenben olcsó és így az emberek betérnek az étterembe, meg-

eszik, amit akarnak olcsón, azután — azután nem mennek a moziba.

Ezek az új intézmények azonban, akármennyire félresikerülnek is, mutatják, hogy új, friss szezonra, nagyvárosi életre van kilátásunk itt a fővárosban.

Csak egy körülmény aggasztó és ez mutatja, hogy még tulajdonképpen nem kezdődött meg a szezon. Az tudniillik, hogy még nem érkezett meg az első igazi, vasos lipótvárosi pletyka.

Nem szabad inni a Körös vizéből!

A nagyváradi városi tanács mindent elkövet, hogy a tífuszjárvány terjedését megakadályozza. Ujabbon a következő érdekes rendelettel — akar hatni Nagyvárad lakosságára:

a) Sem a Körös folyó, sem pedig a még meglévő régi kutak vizét semmiféle célra ne használja. Ne használja ivásra, főzésre, mosakodásra, surolásra és főképpen edények tisztogatására sem. Minden esetben csak vízvezetéki vizet szabad használni. b) Nyers táplálékot nem szabad enni.

Legelső sorban a tejet csakis telforralt állapotban szabad inni, zöldséget, szőlőt alapos mosás után, egyéb nyers gyümölcsöt pedig csak hámozva szabad enni. c) A legnagyobb egyéni tisztaságot kell gyakorolni. Sűrűn kell mosakodni és különösen fontos, hogy minden egyes ember kezét közvetlenül étkezés előtt jól szappannal megmossa. d) Evésben és ivásban legyen mindenki mértékletes, mert az emésztőszervek megbetegülése különösen hajlamosít tipikus megbetegülésre. e) A lakások tisztán tartandók. Különösen nagy gondot kell fordítani a félreeső helyek tisztántartására és ezeket naponta trissen készített mésztejjel — 1 rész oltatlan mész és 3 rész víz keveréke — fertőtleníteni kell oly módon, hogy a mésztejből naponta 1—2 literet használunk. f) Minden háztulajdonos, ugyszintén a vendéglők, kávéházak, szállodák, gyárak, műhelyek, intézetek, iskolák stb. tulajdonosai és vezetői kötelesek a tisztaság fenntartása céljából minden nap, de legalább is minden második napon a város hatóságától kijelölt személtarakodó helyre kihordatni. Az udvart, házelejét és folyókákat naponta fel kell separtetni és az utóbbit mésztejjel fertőtleníteni.

Mégegyszer figyelmeztetjük a közönséget, hogy a hatóság buzgólkodása egymagában nem elég a tífusz terjedésének megállítására, hanem a lakosság jóakarata és buzgó támogatására van szükség, ha nem akarjuk, hogy a tífusz járványgyá fájuljon el. Eppen ezért a lakosság figyelmébe ajánljuk, hogy már a legkisebb rosszullét esetén is orvoshoz forduljon.

Öngyilkosság- vagy szerencsétlenség.

Ma déiben telefonon értesítették a mentőket, hogy a B^szörmény felől Debreczenbe közlekedő vonat a Nyulas-csárdánál elgázolt egy leányt. A mentők azonnal a szerencsétlenség színhelyére siettek, akkorra azonban a debreczeni állomásra már berobogott a vonat, amely magával hozta az elgázolt leányt is, akit még ott a szerencsétlenség megtörténte után megállított vonat személyzete tett fel egy vasúti kocsiba.

Igy tehát a mentők csupán a debreczeni állomáson vehették át a leányt, akit azonnal beszállítottak a köz kórházba.

Megállapították, hogy a leány Péter Zsuzsanna B^szörményi 18 éves leány. Sulgós sérüléseket szenvedett, úgy hogy életbenmaradásához kevés a remény. Hogy öngyilkosságot akart elkövetni, vagy pedig véletlenül került a vonat alá, azt még nem lehetett megállapítani.

Különvélemény.

Egy leány akart felszállni a Debreczenbe közlekedő vonatra szerdán déiben a püspökladányi állomásnál. Csak akart mondom, mert ez sehogyssem sikerült neki, bár próbálta egyszer, kétszer, négyszer...

A helyzet már kezdett kínossá válni a leánykára nézve, aki előtt egy rettenets dilemma állott. Vagy elmegy a vonat, vagy — libben a szoknya.

Értsük ugyanis meg, hogy a szóban forgó urileányka szűk szoknyája miatt nem tudott felhígni a vasúti kocsit a magaságára. Tényleg rettenetesen magasak ezek a hácsók. Mi férfiak is csak akkor tudunk rájuk feljutni, ha előzőleg díjat nyertünk a magasugrásból egy olimpiai versenyen. Mindent abból az alkalomból is elmondhatjuk, hogy Amerikában — igaz, egy külön alacsony hácsót készítek, hogy csak a villamos kocsikon — tettek dírekt a szűk szoknyás hölgyek részére. Így tisztelik a nőket Amerikában. Ott aztán nem jöhetnek olyan kínos helyzetbe a nők, mint jött a mi hölgyünk a püspökladányi állomásnál.

Mert hogy nagy zavarba jött, higgyék el nekem, aki — ily szerencsés! — láttam, amint — képelem, mily lelki tusa után — térdig is libbentette föl a szoknyáját a mi urileányunk, csak azért, hogy ezáltal kupéba jusson, hogy ezenközben spanyolos szépségű arcát mily erősen borította el a pír, erről jobb hallgatni talán.

Ki kell jelentenem, hogy rettenetesen haragudtam a M^év.-ra abban a pillanatban, miért nem szállítatta le a kocsit-hácsókat. Vagy talán a nőknek nincs igazuk, amikor ilyen szűkre szabálják a szoknyájukat?!

Mindenesetre a nőknek ebben is igazuk van. Csakhogy, sajnos, ezt én mondom és nem pedig a kereskedelemügyi miniszter. (b. j.)

HIREK.

A garnitúra.

El itt egy hajdan derék, jókinézésű kárpitos. Délceg teste már a sok munkától és gondtól összehajlott, mint a pergamentpapír a napon. — Szeme és szája az egészségtelen levegőtől összezerepedett. Szóval, amint szokták mondani: a munka nemesít.

Gyermeke, vaskos, kamasz fia is van az öregnek. Nem ütött az apjára. Nem doigozott ez bizony sokat, amikor alkalom kínálkozott, — verte a kártyalapokat vagy lumpolt. Az öregnek nagy tener volt ez a fia. Verni nem verhetle, nincs már ereje hozzá, hát hagyta magára.

— Nem lesz — szokta mondani — belőled semmi. Korhely vagy, tanulatlan vagy. Dolgozz valamit, az isten verjen meg, ne lópd ingyen az isten drága kenyerét. Nem lehet ma már dolog nélkül megélni. Számár vagy fiam, nem tudsz te még egy garnitúrát sem csinálni. Vagy talán tudsz?

— Meglátja apám — feleli a kamasz fiu ilyenkor — lesz még Budán kutyavásár. Csinálók én olyan garnitúrát, hogy az ömulattól el fog ájulni apám. El bizony, én mondom.

Erőset hungorított hozzá még a Feri fiu, mint akinek nagyon rossz tréfában jár az esze.

Másnap levelet írt az apjának. Hamis levelet, hamis aláíréssal. Így szólott:

Tisztelt Uram! Egy életbevágó dolog sürgős megnezése végett jöjjön hoinap délután 6 órakor a Zöldfa-szállodába. Tisztelettel: Dr. K. K. Szolnok.

Az öreg kárpitos nem tudta, hova legyen az örmötől. Micsoda fényes üzlete lesz, gondolta. Mert ugyan mi másért hívhatja őt magához az a doktor.

Másnap délután 6 órakor felvette a vasárnapi ruháját a kárpitos s így készült a nagy eseményre.

Amint sétál hosszú léptekkel a szálloda udvarán, egyszerre kinyílik egy díszkert szoba és kilép onnan — óh borzalom! — az ő kamasz Feri fia egy bájos fiatal nővel. Az öregbe tüstént belesapott az a bizonyos aerült égi villám. Nagy rémülettől megínogtak lábai, míg a fiu kacérol nevetett.

— Mit csináltál — kérdi végre — hát megörültél?

— Dehogyan apám, csak az ígéretet váltottam be. Csináltam egy garnitúrát.

— A debreczeni református egyház szeptember hó 15-ik napján, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a városháza nagytermében egyházközségi közgyűlést tart. Tárgy: A Magyar Földhitelintézet által a 320,000 K-és kölcsönre vonatkozólag támasztott újabb követelésnek megfelelő határozati javaslat.

— Szőlők állása az H^ód^őn. — A folyton tartó nedves és hűvös időben a szőlők folytonosan romlanak, a szemek hullanak s a fürtökben terjed a penész. Ha a mostani idő száraz és meleg időre nem változik, abból a kis termésből, ami eddig megvan, abból sem szűnnek még közepes bort sem. Az új borokat most 45-46 fillérért vásárolják.

— Halálozás. Debreczenben a mai napon elhaláloztak: Ökrös János, Bagosi József, Lelesz Imre, Flimmer Zsó.

— Egy ópiumkóros rémtette. Erfurt városában szörnyű vérengzést vitt véghez tegnap egy ópiumkóros. Egy ottani kávéházba éjjel felé betért egy 20 év körüli fiatalember és a pincérel veszekedni kezdett, mire az néhány vendég segítségével kitétte az ajtón. Nemsokára azonban újból beharagant a kávéházba és törrel a kezében rátámadt a vendégekre. Őt embert a mellén és fején sulgosan megsebesített, hat vendég pedig könnyebben sebesült meg. Míg a kávéház vendége ia meglepetéstől magukhoz tértek és a dühöngő emberre akarták magukat vetni, az menekülni próbált de az utcán egy rendőr karjaiba szaladt, akinek segítségével aztán megfékeztek. Kihallgatásánál kitént, hogy Petrovski-nak hívják, foglalkozására nézve asztalos, de sulgós idegbajban szenved, amit ópiumszívás következében szerzett.

— Árvíz és apadás. Dévéről jelentik: A Maros az éjjel nagyon megrádt és az egész külváros ujra víz alá került. A víz növekedését előre jelezték táviratilag, de a lakosság nem hitte el a riasztó hírt, amely már többször érkezett és nem lett baj belőle. Ennek következtében nem is hagyták el házaikat s éjszakára már tűzoltóság tutajokon és csónakokon sítetett a szorongatottak segítségére s a víz alatt levő házból az embereket és állatokat elszállította. A víz méternyi magasságban hampolyög az utcákon, alámosza a vasúti állást és a házfalakat. Az eső folyton esik és apadás nem remélhető. Bécsből táviratozzák: A Duna ma 433 centiméter vízállással elérte a legmagasabb pontot és apadni kezdett. Miután a mellékfolyók is apadtak, áradás veszélye nem fenyeget. — Szentesről jelentik: Napok óta esik az eső. A Tisza valóságos tenger vette körül őket. A naponkint husz hüvelykkel árad. Ma a víz elöntötte az árteret.

— Egyházközségi közgyűlés. A debreczeni református egyház 1912. évi szeptember 15-ik napján, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a városháza nagytermében egyházközségi közgyűlést tart a következő tárggyal: A Magyar Földhitelintézet által a 320,000 K-és kölcsönre vonatkozólag támasztott újabb követelésnek megfelelő határozati javaslat.

— Eljűnt kereskedő. Eperjesről eljűnt több nap előtt Bakay Ferencz jónévű fűszerkereskedő. Négy nap elmúltával felkutatták az üzleti iatalt és ezek között két levelet találtak, amelyeket anyjához és a törvényszékhez intézett. Az előbbiben azt írja, hogy betegsége miatt febbe lövi magát, az utóbbiban pedig kéri a törvényszéket, hogy üzleti ügyeinek rendezésével egy barátját bizza meg.

— A válogatott csapat Debreczenben. Lukács Ödön nagyváradi városi tanácsnokhoz, a válogató bizottság elnökéhez Magoss György debreczeni tiszti főügyész levelet intézett, amelyben ismerteteli vele a nagyváradi válogatott csapat debreczeni fogadtatásának részleteit. A pályaudvaron három városi tanácsnok, az összes debreczeni sportegyesületek várják a vendégeket az Eggetértés sportklub fuvózenekarának hangjai mellett. A város nevében Könyves Tóth Kálmán kultúratanácsnok fogadja üdvözlő beszéddel a nagyváradi csapatot.

— Tanfolyam. A magy. kir. belügyminiszterium fennhatósága alatt álló gépjárművezetőket előkészítő tanfolyam október 7-én veszi kezdetét és november hó 25-ig bezárólag tart.

— Az okányi református egyház ünnepélye. Okány község református lakossága azon alkalomból, hogy a templom külső renoválása befejezést nyert, szeptember hó 15-én hálaadó istentiszteletet fog tartani, amelynek ünnepélyességét nagyban növeli a dr. Baltazár Dezső református püspök jelenléte, aki az istentiszteleten imát fog mondani. A püspök tiszteletére dísz presbiteri gyűlést tartanak, déiben pedig Rédl Pálné védnöksége alatt bankett lesz, este nagyszabásu táncmulatság.

— Dózsa György megválasztása. A városi tanács tegnapi ülésén döntött a városi nyomda könyvelői állására hirdetett betöltése ügyében. — Egyhangulag hozott határozattal Dózsa Györgyöt választották meg. A magunk részéről is csak gratulálhatunk a tanács e szerencsés választásához; ugyanis Dózsa György ennek az állásnak a betöltésére legnagyobb mértékben nivatott úgy szak-képzettségénél, mint rokoaszvenes egyéniségénél fogva.

— A moszkvai ünnepségek. Az Uszenski-székesegyházban ünnepi istentisztelet volt, amelyen a c^{ári}, a c^émé, a c^{ári} család tagjai, a nagyhercegek s az udvari és állami méltóságok, a nemesség, a városi és rendi képviselők számos kiküldöttei, valamint a katonai hatóságok képviselői vettek részt. Az istentiszteletet ünnepélyes körmenet követte a fentnevezett személyiségek közreműködésével. A körmenet élén a metropolita és az Uszenski-székesegyház 1000 lelkésze mentek. A körmenet a vörös téren felállított sátorhoz indult, hol hálaadó istentiszteletet tartotak a francia betöréstől való megszabadulásért. Midőn a körmenet a Vörös-térre ért, a sok ezer főből álló embertömeg lelkes hurra-kiáltásokkal üdvözölte a c^{ári} párt és a c^{ári} családot. — Moszkvából jelentik: A Kreml-ben, a csészártéren 26.000 tanuló és tanulóleány, akik a birodalom minden részéből gyűltek össze, tisztelettel a c^{ár} előtt. Egy részük szabadságkorlatokat mutatott be, mire 10.000 katonásan nevelt tanuló díszmenetben elvonult a c^{ár} előtt.

— Pusztuló műemlék. A gazdag történelmi múlttal bíró huszti várát teljes pusztulás fenyegeti. Az utóbbi időben már csak néhány égnek meredező megrongált kőfal emlékeztet a gyönyörű fekvésű hajdan erős várra, s a napokban a megmaradt kőfalakban is óriási rombolást vitt végbe egy villámcsapás, s egyet teljesen lerombolt közülök. A soha nem gondozott, teljesen elhanyagolt várban különben napról-napra nagyobb a pusztulás, — úgy hogy rövid idő múlva emlékeztetője sem lesz a ma még pusztulásában is festői szépségű várnak.

A szerkesztésért felelős Volth György.

Modern és a legjobb
Villamos
berendezések
rendelje meg
FÖLDVÁRI-nál
helyi telefon 168
gyári telefon 816.
Tanuló felvéteti k.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kász férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz elvéve, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Homok és kavicsbeszerzés.

Szamos folyamból kotrógéppel termelt és tisztára mosott, iszapmentes homok és kavics előnyös árban állandóan raktárról kapható **Osztreicher Tóbiásnál Szatmáron.**

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Adám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközölhetnek.

Schampan ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszában át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Hü fehér rózsza» jellegre.

Lépcsőházi különbejárati utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

Kisobb különbejárati butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

KIADO Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac-Csapó-utca sarkán.

Azonnal belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefézőt munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, **FODRÁSZSEGÉD** állandó alkalmazásra azonnal beléphet. Eötvös utca 64.

biztosítva. Címem: **Benedekfy Béla** keféző mester, Zilah, Szilagy-megye.

Tisztviselőnek ajánlok egy több nyelvet beszélő urasszony. Irodai teendőiben és gépirásban járatos. Cím a kiadóban.

Barna, csinosnak ismert igaz ur-ember, ki teljesen független, oly tisztamult fiatal, csinos, szőke

— **Nyugdíjas ember** pénzbeszedőül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

CSINOSAN butorozott különbejárati utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca.

Bámulatos olcsó árak!

MOST

az iskolai év kezdetén

nagyon olcsón

lehet vásárolni

Horovitz Zsigmond

papírüzletében

Piac-utca 12. (Csapó-utca sarok)

A Kereskedelmi tanintézetben használt levelezési (irodai) füzet másutt 44 fillér, nálam

csak 36 fill.

A legfinomabb itatós papir ivenként nálam

csak 8 fillér

1 doboz legfinomabb aluminium tollhegy (144 darab) nálam

1 kor. 80 fill.

1 doboz (50 db.) csontlevél-papir és boríték nálam

csak 90 fill.

Magyar gyártmányú körzők és iskolai füzetek a legolcsóbban!

HARSFALVA gyógyfürdő klimatikus gyógyhely.

(Vasuti állomás.) Posta- és távírda. 230 méter magasságban fekszik a tenger színe felett. **Fürdőidény május 1 - szeptember 30.** Gyönyörű fekvés. ózondus hársfa és fenyőfaerdők. — Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés, hidegvíz-gyógyintézet, sós- és fenyő beléggző termék (Inhalatorium), savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők, orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők. **Gyógyvíze kitűnő hatású** tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-hörg- és tüdőhurut, máj- és lépdagatok, hólyaghurut, specifikus a görvélves csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migräne, histéria, szédülés, nehézlégzés, hipochondria, vérbajok, köszvény, görvény, bujakkór, delirium trem. potat. Női bajok, sápkór, havi zavaroknál. Részletekben felvilágosítással szolgál **az igazgatóság.**

Gutmann Testvérek köszvénybányái

Budapest, V., Béla-utca 6. szm.

Előrendü porosz darab-, kocka- és diószén szoba- és konyhafűtésre. **Ostrau-dombrau**, darab-, kocka-, dió- és aknászén gép- és kazánfűtési célkra.

Ostrau mosott finom és durvaszerű kovácszén.

Drenkóvái s én ipari célokra, saját gőzöstünkkel szállítva.

Ostrau-dombraui pirszén öntőde és szivógáz célokra.

Ostraui kőszén brikett 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Előrendü porosz „Király”-bányai 1, 3 és 6 kilogrammos **brikott**, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Allandóan mellékkeresésként is

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével **Budapest, 55. os postahivatalba „Universlum”** jellegre beküldi. — Nem ügynökség.

Ideggyenge férfiak!

Az elgyengült erő azonnali visszaszerzésére legmegbízhatóbbak az

valen-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs. próbadoz K. 4.40 1/2 doboz K. 10.50, 1 egész doboz K. 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Folgar Gyula gyógyszerár **POZSO y, II. Frigyes főherceg-ut 20**